

**КИТАЙСКИТЕ АКВАРЕЛИСТИ –
УЧАСТНИЦИ В III МЕЖДУНАРОДНОТО ТРИЕНАЛЕ
„ДУХЪТ НА АКВАРЕЛА“, 2022, ВАРНА, БЪЛГАРИЯ**

Олга Въткова

Професионална гимназия по лозарство и винарство „Александър Стамболийски“,
Плевен, България

**THE CHINESE WATERCOLORISTS –
PARTICIPANTS IN THE III INTERNATIONAL
“THE SPIRIT OF WATERCOLOR” TRIENNIAL 2022,
VARNA, BULGARIA**

Olga Vatkova¹

Alexander Stamboliyski High School of Viticulture and Enology, Pleven

Abstract: In 2022, in the city of Varna, Bulgaria, the third edition of “The Spirit of Watercolor” International Triennial took place. A number of watercolorists from China took part in it. Watercolor in China as a form of fine art has its own unique traditions and history. The watercolors presented by Chinese artists combine traditional and innovative watercolor techniques, themes and genres.

Keywords: Watercolor Festival; Watercolor Art; Chinese Watercolorists; Triennial

През юли 2022 г. във Варна за трети път се състоя откриването на Международното триенале „Духът на акварела“ в Художествена галерия „Борис Георгиев“. Изложбата, което беше част от триеналето, представя повече от триста творби на художници от шест континента, които са обединени от любовта към акварелната живопис. Сред тях са 23 участници от Китай.

---

¹ Dr. Olga Vatkova is a teacher of Russian Language at the Alexander Stamboliyski High School of Viticulture and Enology, Pleven. Author of the books: *Pedagogical Psychology* (2008), *Education of the Viability of a University Student: Theoretical and Methodological Aspects* (Russia, Chelyabinsk, 2011) et al.

E-mail: ovatkova@bk.ru

След появата на бои на водна основа още в древен Китай, техниката за създаване на акварелни произведения се подобрява през вековете и намира нови подходи. Различията в географското местоположение и културната среда ни представят китайски модерен акварел с различни сюжети и теми, което от своя страна стимулира разнообразното развитие на акварелната живопис (У 2017: 143 – 152; Чжан 2018: 85 – 88).

Всеки от участващите в триеналето автор има свое виждане, разбира не и отразяване на света, свой художествен стил и впечатляващ индивидуален почерк. Чрез акварелното изкуство те представиха произведения на различни теми и от различен жанр. Стилът на един не може да бъде обхванат с друг. Нечии акварели са големи и слънчеви, нечии други – нервни, звучащи. В акварела някои усещат солиден темперамент, израз. Някои от тях са чувствени и лирични. В залите на галерията можем бавно и спокойно да разгледаме картините, създадени от прекрасни акварелисти. Всеки зрител може да се открие за себе си имена на непознати за него художници от Китай и да види техните творби. В залите на галерията акварелите са покрити със стъкло с цел да бъдат предпазени от прах и случайна повреда.

Особено впечатляващи са портретите, базиращи се на традиционни фолклорни мотиви, напомнящи народни приказки, легенди, носии, черги. В творчеството на авторите е закодирана дълбинната връзка с традиционната култура. Такива са портретите на акварелистите Чинджяо Сун (Qingjiao Sun), „Момиче“, и Хун Шан (Hong Shan). Например Хун Шан, известен акварелист, в акварела си „Танцьори в традиционни национални костюми“ показва с помощта на фина акварелна техника два портретни образа, облечени с национални костюми и нарисувани с ярки контрастни модерни цветове. Рисувайки платове, художникът добре е помислил за светлината и сянката върху тях. Платът е пълен с гънки и необичайни форми. Контурите на гънките, тяхната ориентация и интензивността на осветеност играят роля в изразителните качества на драперията. Акварелистът е обърнал доста внимание на фините промени в обема, за да ги възпроизведе успешно. Картините демонстрират прекрасно познаване на човешката анатомия и пропорции, което е от съществено значение за рисуване на облеклото. От ежедневна до официална, от величествена до празнична, драперията е важен елемент от една картина. Развитието на специфичните особености на народната носия става главно под влияние на климатични, социално-исторически фактори и национален менталитет. Също така важна роля при формирането на един или друг стилистичен образ на народна носия играят съседството и взаимоотношенията с други етнически групи и техните културни и ежедневни особености на живот.

Във всеки случай, националното облекло е синтез на народното изкуство. В крайна сметка облеклото е лицето на една етническа група, огледало, отразяващо нейния живот и вярвания. Художникът има ярък индивидуален стил, а портретите му са просто великолепни. Хун Шан е един от водещите майстори в Китай на портретния акварел. Акварелните портрети на Хун Шан, винаги технически безупречни, са разпознаваеми. Той е майстор на голямата форма. Това се долавя в свободата на рисунката, в прилягането на фигурата, в степента на изработка. В неговите композиции се усеща живописност, мащабност. Докато Чиндзяо Сун с акварела си „Момиче“ избира малката форма, оставайки в нея като камерен художник.

Лу Дзюн (Lu Jun) в мъжкия портрет „Слънце по обед“ е поставил най-ярките цветове около лицето на героя. Решил е да остави лицето напълно бяло. В акварела е много обичайно да се търси начин за създаване на контраст между лицето и средата, тъй като самата среда често е доста бледа и ненаситена. В този случай художникът поставя всички тъмни тонове около бялото лице, за да го открие от останалата част на композицията.

За първи път в триеналето се представя творчеството на млади съвременни автори. Сан Йен (San Yan) с акварела „Молитва за обич“ насочва зрителя към задълбочен духовен анализ на явленията от живота чрез портрет. Портретът отразява духовната аура на възрастна жена. Пред зрителя се разкрива вътрешната светлина на жената, природно надарена с добро сърце, проникваща в самата същност на човешката природа. Съвсем естествено течаща декоративна драперия, вълни от плат, тичащи една след друга, падащи така, както трябва да бъде в костюма, и без никакви измислици. Това са истински дрехи, деликатно, почти незабележимо, превърнати в живописен костюм. Акварелистът владее техниката на акварела до съвършенство, а като цяло техническата виртуозност е един от компонентите на неговия артистичен талант.

Много начинаещи акварелисти, когато започват да рисуват портрет с акварел, се притесняват по много причини. Те се опасяват от това да не развалят творбата, да не я оставят незавършена, защото не се чувстват уверени в постигането на чистота на цвета, в това да контролират боята и да творят свободно. Не можем да кажем същото обаче за младите художници, участващи в триеналето. Джу Джъган (Zhu Zhigang) в портрета си „Поглед през рамото“ е постигнал различни плавни цветови преходи върху чертите на лицето и в същото време е успял да запази ясният им контур. Впечатляващо реалистичен портрет, изпълнен от младия китайски акварелист Дзие Шао (Jie Shao), е „Хаджия“. Той внимателно е моделирал лицето, формата и текстурата, довеждайки портрета до живописна

завършеност. Централната фигура в картината е подчертана с тон и композиция така, че зрителят веднага обръща внимание и се задържа върху мъдрото, замислено лице на главния герой. Точно предадената емоция, контрастът между прахообразен фон и сиво-лилави дрехи усилват усещането за отчужденост на скитника. Внимателно изрисуваните детайли, меките рефлексии правят портрета реалистичен, подобен на снимка. Портретът е изпълнен в чист акварел и изключително завършен. Обикновено художникът, който е майстор в занаята си, показва в работата си не само приликата със снимка, но и характера на човек, неговите черти, неговия вътрешен свят.

Освен редица портрети експозицията съдържа пейзажи, многофигурни композиции и натюрморт. Водна стихия, лодки и пристанища, слънчеви градски улички вдъхновяват авторите.

Джънхуа Ин (Zhenhua Yin) – „Танц в снега“. Авторът неслучайно избира студена цветова схема, палитра от различни нюанси на синьо. Акварелът е ослепително чист и възхитително прозрачен.

Ли Дзячън (Li Jiacheng) в своята творба „Сняг през пролетта“ показва истински речен пейзаж, на кея, с реалистично предадени обекти в композицията, развита в средния план на картината. Сякаш времето е спряло на тази величествена река. В картината не се виждат човешки фигури, но риболовните принадлежности в произведенията се асоциират с невидимото присъствие на хора. Лодки, натежали от множество торби, варели и оборудване. Всичко е описано толкова реалистично, че можете да търсите дълго време и да намерите все нови невероятни подробности.

Гао Дзин (Gao Jing) – „Пристанището“. Художникът работи предимно на открито, създавайки пейзажи с различни настроения, отразяващи променливостта на времето, времето през деня и годината, което сякаш съживява природата, предава нейното движение. Палитрата на художника се състои от топли и студени нюанси на основните естествени цветове. Неговата живопис представлява светло, леко и прозрачно изпълнение. В картината е важно да се предадат акценти, отражения, цвят, полусветлина, контрасти. Тихо пристанище, където малки лодчици, сякаш хартиени, повечето от които се виждат от „птичи поглед“, се люлеят мирно на кея. Невероятно синьо в различни нюанси: люляк, тюркоаз, лазурно и студено, смразяващо изумрудено – това е само малка част от цветовете, които зрителите могат да видят на морските пейзажи на триеналето.

Лаконичният сюжет, съдържащите цветове и графичното изпълнение отличават акварела на Тан Лян (Tang Liang) в „Луна на Западното езеро“.

Пейзажът на Дзи Пън (Ji Peng) „Венициански ферибот“ е одухотворен, прозрачен, пълен със светлина и въздух. Акварелният пейзаж,

изобразяващ водна улица, е чудесно обработен и е изпълнен с вътрешна динамика. Акварелистът с удоволствие предава богатството от нюанси на синьо. Това не е избран мотив, а фрагмент от градската среда и мястото на човека в нея.

Уан Джънуей (Wang Zhenwei) представи градския пейзаж „Улица Варм“, творба, пропита с неподправена любов на автора към града, неговата атмосфера и архитектура, улица, залята със слънце. Картината е изпълнена с въздух, прозрачност, леко движение. Леките бои под четката на художника внасят фино, нежно акварелно звучене.

Цай Сюечин (Cai Xue Qin) в късчето от природа „Срещу вятъра“ е нарисувала водна лилия. В пейзажа формата се подчинява на цвета. Художничката рисува практически без контури, сякаш освобождавайки цвета, и изоставя традиционното перспективно изграждане на картините. В картината се съчетават деликатност и твърдост, картината е нежна и едновременно необузdana. Традицията и съвременността, финото и страстното са пропити едно с друго, а уникалният цветови модел, представен от сърцето, изненадващо печели, чудесно интерпретира акварела в колоритен сюжет.

В модерния акварел на Пейжан Уан (Peiran Wang) „Измислен пейзаж“ има съвсем различен ритъм, много смел и почти хаотичен. Тухлените къщи са разположени така, сякаш са пред срутване. Композицията се основава на купчина диагонали, единият от които буквално пронизва центъра на картината, принуждавайки окото да се движи по него. Светли петна безразборно се редуват с тъмни силуети на сводести врати и прозорци. Ако в предишния акварел цари спокойствие и равномерност, то тук, въпреки едва забележимото движение, ритъмът е нервен, създаващ усещане за напрегната атмосфера.

Различни по настроение и съдържание са пейзажите на Дзу Чънюен (Zhu Chengyuan) – „Утро“ и на Шъ Синджъ (Shi Xinzhi) – „Бриз“, които са на водна тема.

Голямоформатният акварел на Лин Гунгун (Lin Gungun) „Ипомея“ се отличава с изящество, нежен колорит, много преливащи се цветове, багри, оттенъци, нюанси, полутонове, отразяващи хроматичното многообразие на цвета.

Жунсюен Цао (Rongxuan Cao). В нейния натюрморт „Вяра“ има цветовата гама от много нюанси и цветове. Това е най-висшият пилотаж на майсторство на художника, който не може да бъде постигнат без задълбочени познания по цветознание и цветопсихология. Уникална техника: топла цветова схема, която всъщност се състои от два цвята – оранжево и червено, но в много нюанси.

Многофигурните композиции на Фей Сичян (Fei Xiqiang) – „Интериор – ресторант“ и Ли Дзиенйоу (Li Jianyou) – „Ваканция“ имат своята сложност. Изображението на няколко души в едно пространство е задача от няколко части. И въпросът тук дори не е толкова в това да се нарисуват добре всички фигури поотделно, което само по себе си изисква умения. Най-трудното е да се създаде цялостна пространствена композиция, разполагайки всички фигури така, че всяка една да е на мястото си, да има усещане, че са в едно и също пространство, никой да не „изпада“.

Китайските акварелисти за пореден път показаха уменията си в портрета, пейзажа, натюрморта. В техните акварели се усеща пълна хармония между автор, изкуство и природа, което за китайския акварел е давна традиция. При внимателно разглеждане на всички ярки места в облеклото, архитектурата и водното пространство, зрителят няма да намери нито едно докосване на бяло. Подобно владееене на материала с толкова богат колорит и най-сложни тонални градации в развитието на плановете изглежда непостижимо за съвременния зрител. Тези листове поразяват с качеството си веднага, но отнемат време, за да може зрителят да поеме всички аспекти на техните живописни езици. Трябва да се отбележи, че изобразителните и визуалните възможности на китайските акварелисти постоянно се обновяват с нови изрази и технически средства.

Библиография

У 2017: У, Ханьпэн. Расцвет современной акварельной живописи Китая и особенности ее изучения / У Ханьпэн. – В: Университетский научный журнал, № 28, Санкт-Петербург: Санкт-Петербургский университетский консорциум 2017, с. 143 – 152. [**U 2017:** U, Han'pen. Rascvet sovremennoj akvarel'noj zhivopisi Kitaya i osobennosti ee izucheniya / U Han'pen. – V: Universitetskij nauchnyj zhurnal, № 28, Sankt-Peterburg: Sankt-Peterburgskij universitetskij konsorcium 2017, 143 – 152.] ISSN 2222–5064.

Чжан 2018: Чжан, Вэйцзян. Обзор китайской современной акварельной живописи / В. Чжан. – В: Искусство и диалог культур – Сборник научных трудов XII Международной межвузовской научно-практической конференции (Санкт-Петербург, 27 марта 2018 года), Санкт-Петербург: Общество с ограниченной ответственностью „Книжный дом“, 2018, с. 85 – 88. [**CHzhan 2018:** CHzhan, Vejczyan. Obzor kitajskoj sovremennoj akvarel'noj zhivopisi / V. CHzhan. – V: Iskusstvo i dialog kul'tur – Sbornik nauchnyh trudov XII Mezhdunarodnoj mezhvuzovskoj nauchno-prakticheskoy konferencii (Sankt-Peterburg, 27 marta 2018 goda), Sankt-Peterburg: Obshchestvo s ogranichennoj otvetstvennost'yu „Knizhnyj dom“, 2018, s. 85 – 88.] ISBN 978-5-94777-418-1.